

te kort verhaal

Joke Van Caesbroeck

Gouden regels

In een niet nader te noemen Zweedse woonwinkel nemen mijn geliefde en ik plaats op een bed dat we niet willen en surfen er naar een website met bedden die we wel willen. Bij het kiezen van meubels gelden drie gouden regels: locatie, locatie, locatie.

Nadat we ons bed online hebben samengesteld, eten we aan de uitgang staand een hotdog (*larsbröd*). Aan de bistrotafel naast die van ons ontardaet een discussie over de hardheid van de matras in een ruzie.

Hadden ze elders moeten doen.

Elke woensdag schrijft Joke Van Caesbroeck een veel te kort verhaal.

“Een eenvoudig doek kan emotie veroorzaken”

INTERVIEW NATHALIE VAN DER MASSEN Ze versterkt en verzacht interieurprojecten met subtiel geweven doeken. Het leverde Nathalie Van der Massen de jong talent-prijs op bij de Henry van de Velde Awards.

“Nathalie Van der Massen heeft als textielontwerper haar niche binnen de sector gevonden. Ze wordt gewaardeerd om hoe ze, op een heel natuurlijke manier, de grens tussen kunst en design afstak.” Met die grote woorden overhandigde Flanders DC de Young Talent Gold Award aan textielontwerper Nathalie Van der Massen tijdens de 30ste editie van de Henry van de Velde Awards, de Belgische designprijzen, dinsdag in Bozar in Brussel.

Ze is nog maar vijf jaar actief, maar de 35-jarige ontwerper heeft haar sporen al verdiend. Nochtans ontdekte Van der Massen de textielkunst bij toeval,

toen ze nog grafische vormgeving studeerde. “Als student was ik uitgenodigd voor een kunstenaarsresidentie bij de Verbeke Foundation”, vertelt ze. “Daar kwam ik in contact met een textielstudent, die de hele tijd aan het breien was. Heel fascinerend vond ik dat. Bovendien vernam ik dat zij een afspraak had in het Textielmuseum in Tilburg om er de machines te gebruiken. Omdat ik het zo intrigerend vond, vroeg ik of ik mee mocht. Uiteindelijk bleek dat zij niet kon en ben ik in haar plaats gegaan, (*lacht*)”

In Tilburg kroop Van der Massen achter de weefmachines zonder enige voorkennis. Daar besef-

te ze wat ze al die jaren gemist had: de aanraking van haar werk. “Ik was als grafisch vormgever wel met boeken bezig, maar ik bleef op mijn honger zitten. Wat ik toen nog niet wist, is dat ik met mijn handen denk.”

Toegepaste kunst

Stof gaat door handen: de handen van Van der Massen die het ontwerp laten ontstaan, en de handen van de personen die het vervolgens in hun leven vervoeren. Net die tactiliteit maakt textiel tot een erg poëtisch medium, vindt ze. “Een eenvoudig doek kan een emotie of beleving veroorzaken.” Nochtans zijn ze constant omringd door textiel, van kleding tot gordijnen, zonder er veel aandacht aan te besteden. “Juist dat banale, vanzelfsprekende karakter vind ik interessant. Ik geloof dat we de waarde er pas van inzien als die zachte stoffen opeens zouden verdwijnen en er harde gaten in de ruimte overblijven.”

Dat is ook wat ze lijkt te doen: de ruimte vullen met zachte accenten. Haar werk bevat soms losstaande, ingekaderde doeken of tapijten, maar is bijna altijd verbonden met de ruimte waarin het zich bevindt. “Textiel kan een extra gelaagdheid toevoegen, door kamers te verdelen via doeken, licht te vangen ... Die factoren zijn zo belangrijk in hoe je de omgeving beleeft.”

Om tot die nieuwe werken te komen, omringt ze zich in haar

Textielinstallatie voor het Antwerpse restaurant Fine Fleur. © caféine

“Samenwonen is dodelijk voor een relatie. Op den duur voelt het alsof je naar een herhaling van het journaal zit te kijken”

Dat het voor advocaat **Sven Mary** allemaal wat spannender was, bewijst zijn optreden in *De expeditie: Groenland* (in Humo).

© Sven Mouton

Het Steen in running voor architectuurprijs

ARCHITECTUUR Veertig projecten prijken op shortlist van de tweejaarlijkse Mies van der Rohe Awards, die gelden als de Europese architectuurprijzen. Daar staan vier Belgische kanshebbers bij. Enkel Spanje doet beter met zes projecten. Het gaat om gebouwen die opgeleverd zijn voor mei 2023.

Van de Belgische kanshebbers is de renovatie van Het Steen het opmerkelijkst. Toen het resultaat in het voorjaar van 2021 zichtbaar werd, kreeg het een golf van kritiek over zich heen. Een onlinepetitie riep op om ‘de kosterij’ opnieuw af te breken. Het Steen, een onderdeel van de voormalige ringwalburcht uit de 13de eeuw, is het oudst bewaarde gebouw van Ant-

werpen en heeft daardoor een hoge symbolische waarde.

De architecten kregen de opdracht het historische gedeelte te restaureren en te renoveren. Ze voegden er ook een nieuw toeristisch onthaalcentrum aan toe. Daarvoor verwijderden ze de achterbouw uit de jaren 50 die zo goed als geen erfgoedwaarde had. Het project kreeg eerder al de Onroerendgoedprijs.

De drie andere Belgische kanshebbers zijn allemaal in en rond Brussel gesitueerd. Het Anal Amaljid-centrum ligt in de Kanaalzone, bij de Saint-Étienne-square. Het architectenbureau & Bogdan (voor- den bekend als Bogdan & Van Broeck) realiseerde op een smal

perceel een verbinding tussen het kanaal en Molenbeek. Het combineerde een sporthal, een verdieping voor gevechtssporten en een kinderdagverblijf met conciërgewoning.

Het project Flow bevindt zich eveneens in de Kanaalzone. Het openluchtzwembad van Pool is Cool en Decoratier Jozef Wouters stelt een voorbeeld, maar is niet zo goed licht provocerend. Het stelt het pijnlijke gebrek aan openbare zwembaden in Brussel aan de kaak. De derde kanshebber ligt in Dilbeek, waar Studio SNCJA een gebouw realiseerde dat drie functies verenigt: een brandweerkazerne, een polyvalente hal en ruimte voor noodwoningen. (gse)

"Textiel kan een extra gelagheid toevoegen die belangrijk is in hoe je de omgeving beleeft." © Tijs Verweken

Van der Massen vult de ruimte met zachte accenten. © cafeïne

atelier met een hoop materialen. Haar voorkeur gaat uit naar linnen, maar ook andere garens, vezels, wol, zijde of zelfs messing liggen klaar om mee te experimenteren. "Soms gebeurt dat doelbewust voor een opdracht, maar net zo goed kan ik ermee spelen zonder een doel in gedachten te hebben. Er is een constante kruisbestuiving tussen experiment en uitwerking, tussen vrij en toegepast werk."

Die lijn tussen design en kunst is er een die ze niet kan noch wil trekken. Zowel haar kamerschermen als ingekaderde textielkunstwerken komen immers voort uit dezelfde materialen en vloeien in elkaar over. "Bij interieuropdrachten, zoals room dividers, geniet ik ervan om probleemoplossend te denken. Vanuit dat toegepaste filteren ideeën door naar conceptuëlere, vrijere werken."

Handschrift

Sinds Van der Massen kennismaakte met de weefgetouwen in Tilburg, heeft die techniek haar niet meer losgelaten. Het is een manier van denken die perfect overeenkomt met haar brein. "Breien vind ik veel moeilijker om te visualiseren, maar weven is de taal die ik spreek. Het is een soort microscopische architectuur, waarbij de draden een 3D-structuur bouwen." Dat weven gebeurt vooral industrieel, maar soms ook met de hand. Alle textielobjecten passeren immers langs haar studio om er zo eenzelfde handschrift aan toe te voegen. Het ambachtelijke karakter is ook een manier om terug te grijpen naar het textielergoed waar België zo

om bekend stond. "Bij de producenten waarmee ik samenwerk, merk ik nog steeds hoeveel kennis van generatie op generatie wordt doorgegeven. Dat vakmanschap is iets om trots op te zijn, maar waarvan veel mensen zich niet bewust zijn."

Tegelijk blikst ze vooruit, want dankzij de contacten met producenten blijft ze steeds op de hoogte van de nieuwe ontwikkelingen. "Voor mij zit innovatie niet in groeien, maar in verschalen. Klassieke textielbedrijven kunnen zich opnieuw positioneren door zich meer te specialiseren en met kleinere textielontwerpers te werken. Ook qua materialen is veel mogelijk. Ik heb een voorkeur voor natuurlijke stoffen, maar gerecycled PET-plastic doet bijvoorbeeld nadenken over waar materialen vandaan komen."

Wie Van der Massen hoort spreken over textiel, kan niet anders dan er met een nieuwe verwondering naar kijken. Ook in haar nieuwe collectie kamerschermen toont ze dat een textielwerk zoveel kan zijn. Daarbij komt het prijsgeld van 10.000 euro als geroepen. "De ontwerpen zijn klaar en zullen gepresenteerd worden in een groepstentoonstelling tijdens de designbeurs in Milaan, maar het geld is een mooie investering om de promotie verder uit te bouwen. Het is weer een duwtje in de rug om verder te professionaliseren."

Maya Toebat

In onze app en op standaard.be leest u wie de andere winnaars zijn bij de Henry van de Velde Awards.